

KEUHKONÄYTTEEN HISTOLOGINEN TUTKIMUS, LAAJA LEIKKAUSPREPARAATTI Lu-PAD-4, 6148

- Tiedustelut:** Tekniset ohjeet: Patologian laboratorio, näytteiden vastaanotto puh. 044-7113482
- Yhteyshenkilöt:** Patologian erikoislääkäri, apulaisylilääkäri Kirsi Hämäläinen (puh.044-7113475, kirsi.m.hamalainen@kuh.fi) ja klinikkaylilääkäri Vesa Kärjä (puh. 044-7113471, vesa.karja@kuh.fi)
- Indikaatio:** Keuhkon, keuhkolohkon tai segmentin poistopreparaatti, johon usein liittyy pahanlaatuisen kasvaimen levinneisyyden määrittäminen. Nimikkeeseen kuuluvat erikseen poistetut mediastinaaliset imusolmukealueet.
- Lähete:** Sähköinen lähete (Weblab/ Multilab, OHJE-2013-02859)
- Lähetetiedoista tulee ilmetä näytteenottoindikaatio ja kysymyksenasettelu keskeisine kliinisine tietoineen, laboratorio - ja kuvantamislöydökset, hoidot ja leikkauksen aikaiset havainnot, jotka saattaisivat vaikuttaa patologin tulkintaan. Aina on ilmoitettava mahdollisimman tarkasti, mitä näytteeksi on lähetetty. Jos kudospaleesta on otettu/otetaan paloja esim. tutkimuskäyttöön, tutkimuksen nimi on mainittava läheteessä. Lähetetietojen tulee täsmätä lähetettävien näytepurkkien tietoihin.
Esitietoihin tulee merkitä myös tieto näytteen mahdollisesta tartuntavaarallisuudesta (esim. hepatiitti, HIV, tuberkuloosi, prionitauti).
- Näyteastia:** Tuorenäyte: styroksilevy tai muoviastia, jossa näyte on kosteisiin keittosuolakääreisiin käärittynä. Formaliinifiksoidut näytteet: formaliinia sisältävä tiiviskantinen näyteastia (Tarra: Kudospale, 10% formaliini). Formaliinin tilavuuden on oltava kymmenkertainen näytepalaan verrattuna. Näyteastioita voi noutaa patologian laboratorion näytteiden vastaanotosta.
- Näyte:** Näyte tulee lähettää tuoreena, jos mahdollista (virka-aika ma-pe klo 8-15). Olennaiset, tutkittavaksi halutut kohdat, resektiopinnat ja muut tunnistamiskohdat on merkittävä selvästi jo leikkaussalissa. Näytteen puristamista, turhaa paloittelua ja ruhjomista on vältettävä. Näyteastiaan on merkittävä potilaan henkilötiedot ja niiden on täsmättävä läheteeseen. Ellei näytettä lähetetä tuoreena, on se asetettava fiksatiiviin mahdollisimman nopeasti.
- Näytteen säilytys ja kuljetus:** Tuorenäyte toimitetaan välittömästi patologian näytteiden vastaanottoon (virka-aikana ma-pe klo 8-15). Formaliinifiksoidut näytteet säilytetään ja toimitetaan patologian laboratorion näytteiden vastaanottoon huoneenlämpötilassa.
- Menetelmä:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva lääkäri merkitsee resektiopinnat ja valitsee edustavat kudosalueet tutkittavaksi. Näytteestä valmistetaan parafiinileikkeet. Kudospaleiden värjäysvalikoimaan kuuluu perusvärjäys (hematoksyliini-eosiini) ja erikoisvärjäksiä että erikoistutkimuksia (immunohistokemia, genetiikka) patologin harkinnan mukaan, tapauskohtaisesti. Värjätyt leikkeet tutkitaan mikroskoopilla. Menetelmä on akkreditoitu (FINAS, SFS-EN ISO 15189:2013).
- Tulkinta:** Patologian erikoislääkäri tai vastuuhenkilön valtuuttama erikoistuva patologi antaa mikroskooppitutkimuksen perusteella lausunnon, johon kuuluu patologisanatominen diagnoosi (PAD) tekstiosana että taulukkoina. Myös läheteessä esitettyihin spesifeihin kysymyksenasetteluihin vastataan.

- Virhelähteet:** Tärkeimpiä virhelähteitä ovat puutteellinen fiksaatio ja kudokset, jotka saattavat rajoittaa kudoksen tutkimusta. Luotettavan tuloksen edellytyksenä on hyvä lähete ja edustava, oikealla tavalla käsitelty ja lähetetty näyte.
- Tekotiheys:** ma-pe
- Tulos valmiina:** Näytteet vastataan 10 arkipäivän (80%) kuluessa. Tuloksen valmistumiseen vaikuttaa myös erikoistutkimusten käytön tarve.
- Laatija, pvä:** Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 21.8.2020
- Hyväksyjä, pvä:** Vesa Kärjä, 24.8.2020
- Päivitetty, pvä:** Vesa Kärjä, Kirsi Hämäläinen, Satu Remes, 19.1.2022

Akkreditoituun pätevyysalueeseen sisältyvä toiminta on nähtävissä verkkosivuilta:
www.finas.fi - Akkreditoidut toimijat - T343.